

Józsefváros gazdasági programja (2025-2029)

Tartalom

Józsefváros bemutatása	2
A gazdasági program jogszabályi háttere és előzményei	4
A gazdasági program célja	5
A Józsefvárosi Önkormányzat finanszírozási környezete	6
Központi költségvetés	6
Helyi adóbevételek.....	7
Az Önkormányzat vagyona.....	9
Józsefváros helye a magyar gazdaságban	10
Helyi gazdaság élénkítése	12
Élhető környezet	12
Mobilitás és közlekedés	13
Lakhatás.....	14
Szociális szolgáltatások	15
Munkaerőpiac és oktatás	16
Turizmus és kultúra	17
Ügyfélbarát működés, digitalizáció és innováció.....	18
Közösségi részvétel	18

Józsefváros az erős közösségek közössége. Elkötelezettek vagyunk egy olyan kerület megteremtésében, ahol a gazdasági fejlődés minden lakos javát szolgálja, és összhangban áll az önkormányzat demokratikus értékeivel.

Józsefváros bemutatása

Józsefváros, Budapest VIII. kerülete, a főváros egyik sűrűn lakott és sokszínű városrésze. A 2022-es népszámlálás adatai szerint a kerület lakosság száma 70 048 fő, ami csökkenést mutat a korábbi évtizedekhez képest (2011: 76 250 fő, 2001: 81 787 fő). A nemek megoszlása közel kiegyenlített: 34 236 férfi (48,9%) és 35 812 nő (51,1%) él a kerületben. A népesség korösszetétele változatos: a 15 év alattiak aránya 8,4% (5 897 fő), a munkaképes korúak (15-64 év) 76,5% (53 207 fő), míg a 65 év felettiak 15,1% (10 944 fő) részét képezik a lakosságnak, ami egy fokozatosan elöregedő, de még mindig aktív közösséget jelez.

A kerület demográfiai összetétele etnikailag gazdag: a magyar nemzetiségűek 72,6%-ot (50 848 fő, KSH WBS003 táblája, 2022) tesznek ki, míg a hazai nemzetiségek (pl. roma, német, román) 7,7%-ot (4 327 fő), a külföldi állampolgárok és más nemzetiségek pedig 21,7%-ot (15 261 fő, beleértve a "Más nemzetiséghez tartozó" 9 541 főt és a "Nem válaszolt" 15 147 főt) képviselnek, utóbbiak közt jelentős az EU-n kívüli (pl. ukrán, kínai) lakosok aránya. A népszámlálások során a diszkriminációtól való félelem vagy egyéb ok miatt nem deklarálja magát romaként. Szakmai becslések alapján a roma lakosság aránya 12-20%.

Oktatási szempontból a lakosság 33,6%-a (23 577 fő) rendelkezik felsőfokú végzettséggel, míg 32,2%-a (22 572 fő) érettségivel, ami a kerület javuló képzettségi szintjét mutatja.

Gazdasági aktivitás tekintetében a foglalkoztatottak száma 40 610 fő (58% a teljes népességhez képest), a munkanélkülieké 2 066 fő (3%), az eltartottak és inaktívak együttesen pedig 21 475 fő (30,7%), ami stabil, de kihívásokkal teli munkaerőpiacot jelez. A munkanélküliségi arány részletesebb bontása alapján, becslések szerint 2022-ben (a KSH *Munkaerőpiaci felmérés* adatai és Budapest regionális statisztikái alapján, 2022 harmadik negyedév, a 15–24 éves korosztályban 7,5–8% (férfiak: ~7,5%, nők: ~8,0%), a 25–54 évesek körében 2,0–2,5% (férfiak: ~2,0%, nők: ~2,5%), míg a 55–74 éveseknél 1,5–2,0% (férfiak: ~1,5%, nők: ~2,0%) lehetett a munkanélküliségi ráta, ami a fővárosi átlagot tükrözi, de figyelembe véve a kerület szociális és demográfiai kihívásait, enyhén magasabb ennél, a népszámlálás eredménye alapján 4,8%, míg a fővárosi átlag 3,9%.

Az egy lakosra jutó SZJA adóalapot képező belföldi jövedelem trendszerű emelkedést mutat, 2017 és 2022 között nominálisan megduplázódott, 2022-ben 2.528.677 forint volt, lekövetve azt a tényt, hogy a kerületbe folyamatosan költöznek be magas státuszú polgárok, jövedelem tekintetében a kerület társadalma egyre inkább kettészakad.

A digitális készségek terén a lakosság 17,3%-a (12 140 fő) magas szintű tevékenységet végez, míg 9,6%-a (6 726 fő) nem használ digitális eszközöket, ami fejlesztési potenciált rejt.

A lakásállomány 2022-ben 47 886 lakást számlált, amelyből 46 431 lakás összkomfortos vagy komfortos, 1455 pedig komfort nélküli. A lakások jelentős része (40 296) téglalapítású, 3 776 panelépítésű lakás. A komfortos lakások aránya 84,2%-ra nőtt 2022-re (2011: 82,8%, 2001: 79,9%), ami a felújítási és modernizációs folyamatokat tükrözi, de a komfortnélküli lakások arányát illetően még mindig jelentős a lemaradás a kor és egy modern nagyváros elvárásaihoz képest.

Az Önkormányzat tulajdonában jelenleg 3825 lakás van. Kétharmaduk önkormányzati bérházban található, egyharmaduk társasházi lakás. A lakások átlagos alapterülete alacsony; az önkormányzati bérházakban található lakások közel háromnegyede (71%), míg a társasházi lakásoknak 57%-a egyszobás. A lakások 20%-a komfort nélküli vagy szükséglakás.

SWOT – elemzés

<p>Erősségek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturális és történelmi vonzerő • Oktatási és egyéb intézményi infrastruktúra • Önkormányzat vagyoni állománya • Közösségi részvétel • Kompakt városszerkezet, fejlődő szolgáltatáseloszlás 	<p>Gyengeségek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rossz állapotú ingatlanok • Önkormányzat finanszírozási kihívásai • Fiatalkori munkanélküliség • Iskolák állami fenntartása miatti alacsony beavatkozási képesség • Alacsony belvárosi egy főre jutó zöldfelület
<p>Lehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turizmus is gazdaságfejlesztés • Egyetemek élénkítő tevékenysége • Hatékony vagyonhasznosítás • Oktatási és munkaerőpiaci integráció • Digitális transzformáció és Smart City • Kulturális és társadalmi sokszínűség 	<p>Veszélyek</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gazdasági bizonytalanság, állami beavatkozás • Lakhatási válság • Közlekedési kihívások • Demográfia, lakosságcsökkenése • Ingatlanpiaci spekuláció és rövidtávú lakáskiadás

Megjegyzések

- **Munkanélküliségi arány:** A becsült adatok a *Munkaerőpiaci felmérés* (2022 harmadik negyedév) és Budapest regionális statisztikái alapján készültek, mivel pontos Józsefvárosi adatok nem álltak rendelkezésre.
- **Jövedelmi adatok:** A becsült adatok a KSH regionális statisztikáiból (2022 negyedik negyedév) és a budapesti átlagokból indulnak ki, figyelembe véve Józsefváros demográfiai és gazdasági sajátosságait.; TEIR
- **Hivatkozások:**
  - Munkanélküliségi adatok: KSH, Munkaerőpiaci felmérés, 2022 harmadik negyedév (ksh.hu, 20.2.3.1. és 20.2.2.5. táblák).
  - Jövedelmi adatok: KSH, Átlagos bruttó jövedelem, 2022 negyedik negyedév (ksh.hu, 20.1.2.7. és 20.1.2.8. táblák), GfK Hungária, Vásárlóerő Európa 2023 (becsült adat).

A gazdasági program jogszabályi háttere és előzményei

A Józsefvárosi Önkormányzat Gazdasági Programjának jogszabályi alapja a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 116. §-a, amely kifejezetten meghatározza a helyi önkormányzatok gazdasági programjainak kidolgozásának követelményét. A jogszabály előírja, hogy a települési önkormányzat képviselő-testülete gazdasági programot dolgoz ki az önkormányzati ciklus időtartamára. A jogszabály széles mérlegelési lehetőséget bíz az önkormányzatokra a gazdasági program tartalmát illetően, kötelező tartalmi elemként a célkitűzések és feladatok felsorolását, különösen az egyes közszolgáltatások színvonalának javítását írja elő. Ezen felül sem tartalmi, sem formakényszert nem támaszt.

A gazdasági programnak figyelembe kell vennie a település társadalmi, környezeti és gazdasági adottságait, valamint összhangban kell állnia a költségvetési lehetőségekkel.

Józsefváros korábban elfogadott Gazdasági Programja (2019–2024) 2020. május 7-én került elfogadásra, miután a Kormány 2020. március 11-én veszélyhelyzetet hirdetett ki a COVID-19 járvány miatt. Ebben az időszakban a polgármester gyakorolta a képviselő-testület jogait, és ő írta alá a programot veszélyhelyzeti felhatalmazása alapján. A programot a kerület akkori gazdasági és társadalmi körülményei határozták meg, különösen a belvárosi környezet kihívásai, mint a lakhatási válság, a szociális egyenlőtlenségek, a fenntarthatóság iránti igény, valamint a helyi vállalkozások és turizmus fejlesztésének szükségessége, miközben a pandémia gazdasági és társadalmi hatásai (pl. munkanélküliség, vállalkozások támogatása) további sürgős intézkedéseket tettek szükségessé. Ebben az időszakban Józsefváros a társadalmi sokszínűség és a gazdasági potenciál kihasználásának egyensúlyát kereste, miközben a belvárosi rehabilitációs projektek teremtettek lehetőségeket, de a szociális problémák és a járvány

hatásai jelentős kihívásokat jelentettek. A programot széles körű előkészítő munka előzte meg, amelybe a veszélyhelyzet korlátai miatt részben online formában vonták be az érintetteket és szakmai partnereket, összhangban az Integrált Településfejlesztési Stratégiával (ITS), amelyet 2020 decemberében fogadtak el. A program továbbá más kerületi stratégiákkal, mint a Klímastratégia és az akkori Helyi Esélyegyenlőségi Program, is összhangban állt.

A gazdasági program célja

A Józsefvárosi Önkormányzat Gazdasági Programjának elsődleges célja, hogy politikai állításokat és szakpolitikai sarokköveket fogalmazzon meg, amelyek a kerület gazdasági és társadalmi fejlődését egyaránt szolgálják, összhangban Pikó András polgármester 2024-es választási programjával. Ez a dokumentum nem alkotja újra az önkormányzat stratégiai horizontját, hanem az eddig elfogadott ágazati stratégiákra épül, amelyek továbbra is érvényben maradnak felülvizsgálati dátumukig. Az ágazati stratégiák, mint például az Integrált Településfejlesztési Stratégia, a Klímastratégia, a Gazdaságfejlesztési Stratégia, a Turizmusfejlesztési Stratégia, a Helyi Esélyegyenlőségi Program és a Józsefvárosi Esélyegyenlőségi Program biztosítják a kerület hosszú távú fejlesztési kereteit. Jelen gazdasági program ezekre támaszkodik, kiegészítve azokat a polgármester programjából fakadó irányelvekkel, amelyek a gazdasági stabilitás mellett a társadalmi egyenlőség és kohézió előmozdítására is fókuszálnak.

1. ábra A gazdasági program helye a stratégiai irányítási környezetben

A gazdasági programnak nem célja részletesen leírni az egyes tervezett intézkedéseket vagy szakpolitikai projekteket, ehelyett magas szintű állításokat és irányadó elveket fogalmaz meg, amelyek a fenntartható, inkluzív és versenyképes helyi gazdaság, valamint a társadalmi kohézió és jólét kiépítését szolgálják. Ezek az állítások és sarokkövek

biztosítják az alapot, amelyre az ágazati stratégiák részletes tartalma, konkrét intézkedései és projektjei épülnek, figyelembe véve a kerület társadalmi, környezeti és gazdasági adottságait, valamint a költségvetési lehetőségeket. A program így a közösségi részvételre, a fenntartható gazdaságra, a vállalkozások támogatására, a lakhatási stabilitásra, a turizmus fejlesztésére, a digitális innovációra, és a társadalmi egyenlőség előmozdítására fókuszál, összhangban a polgármester programjának célkitűzéseivel, mint például a „közös és zöld tereink”, melynek alapvető célja a lakosság életminőségének javítása, és az esélyegyenlőség biztosítása.

A gazdasági program által hivatkozott ágazati stratégiák, koncepciók

- Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv (SECAP)
- Gyerekbarát Józsefváros Konceptió
- Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)
- Helyi Esélyegyenlőségi Program
- Józsefvárosi Esélyegyenlőségi Program
- Józsefváros helyiséggazdálkodási koncepciója (Baross-terv)
- Józsefvárosi Környezetvédelmi Program
- Józsefvárosi Klímastratégia
- Józsefvárosi Közművelődési Konceptió 2023-2030
- Józsefvárosi Lakásügynökség konceptió
- Józsefvárosi Parkolási Stratégia
- Józsefvárosi Mobilitási Charta
- Józsefvárosi Részvételi Konceptió
- Józsefváros közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási terve 2022-2029
- Lakásgazdálkodási Terv
- Pénzbeli ellátások konceptiója

A Józsefvárosi Önkormányzat finanszírozási környezete

Központi költségvetés

A Józsefvárosi Önkormányzat finanszírozásának jelentős, de arányaiban csökkenő részét a központi költségvetési források adják, amelyek az elmúlt években folyamatosan csökkenő reálértékkel és egyre szigorúbb feltételekkel határozzák meg a kerület gazdasági mozgásterét. A 2025-ös költségvetési adatok szerint a működési bevételek a központi költségvetésből 7,88 milliárd forintot tesznek ki, amely a teljes költségvetési főösszeg (47 milliárd forint) körülbelül 16,8%-át jelenti, jelezve, hogy bár a központi támogatás továbbra is fontos, az önkormányzat finanszírozása egyre inkább a helyi bevételekre támaszkodik.

Az állam fokozatos kivonulása a közfeladatok finanszírozásából komoly kihívást jelent, és nagymértékben megterheli az önkormányzat forrásait, tiszteletteljes aggodalomra adva okot a helyi közösség jóléte és a szolgáltatások fenntarthatósága szempontjából. A 2024. évben a szolidaritási hozzájárulás összegével csökkentett állami támogatás 1 468 004 333 Ft volt, míg 2025-ben ez az összeg 1 556 399 671 Ft-ra nőtt, nominálisan mindössze 88 395 338 Ft-tal, ami a 2024. évi normatíva összegéhez viszonyítva mindössze 2,4%-os növekedést jelent. Ez a növekedés azonban 1,4%-kal elmarad a KSH által közzétett 2024. évi 3,7%-os fogyasztói árindextől, ami reálértékben csökkenést jelez, különösen, ha nem számolunk a 2024. évi pedagógus-béremelés 2025-re áthúzódó hatásával és a tavaly évközben kapott, 2025-ben eredeti normatívaként biztosított pedagógus-béremelési támogatással. Ezenkívül a szolidaritási hozzájárulás összege 2025-ben 2,2 milliárd Ft-ról 2,72 milliárd Ft-ra, azaz 521,3 millió Ft-tal, 23,7%-kal nőtt, ami tovább csökkenti az előirányzatok szintjén tervezhető nettó bevételt a 2024. évihez képest.

Az intézményi bevételek terén a költségvetési szervek (pl. Polgármesteri Hivatal, egyéb intézmények) 2025-ös összesített bevételi terve 18 674 152 026 Ft, ami 14,6%-kal magasabb a 2024. évi 16 295 832 011 Ft-nál, elsősorban az irányító szervek működési támogatás 11,2%-os (1 011 189 155 Ft) és a központi támogatás 29,2%-os (960 081 850 Ft) emelkedése miatt. Azonban a 3,7%-os infláció miatt a támogatások reálértéke tovább csökken, és a fenntartó önkormányzatnak saját bevételei terhére 1,185 milliárd Ft-tal több irányító szervek támogatást kell biztosítania az intézmények megfelelő működéséhez.

A 2025. évi költségvetési törvény és a Magyarország 2025. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló törvény új szabályozása, amely előírja a helyi iparűzési adóbevétel többletének befizetési kötelezettségét, szintén terhet ró az önkormányzatra, bár a számítások szerint ez a fizetési kötelezettség 2025-ben nem lép fel, mivel az iparűzésiadó-bevétel nem éri el a szolidaritási hozzájárulás növekedésének mértékét. E tendenciák együttesen kihívást jelentenek a kerület számára. Elismerhetnénk az állam erőfeszítéseit az elvont forrásokból, de sajnos Magyarországon a közszolgáltatások általános romlásával szembesülünk. Meggyőződésünk, hogy a szubszidiaritás elve alapján az önkormányzatokra kellene bízni a helyi szolgáltatások működtetését és fejlesztését és az ehhez szükséges forrásokat. A folyamatosan változó és szűkülő szabályozói környezet hosszú távon az önkormányzati szolgáltatások színvonalának csökkenéséhez vezet.

Helyi adóbevételek

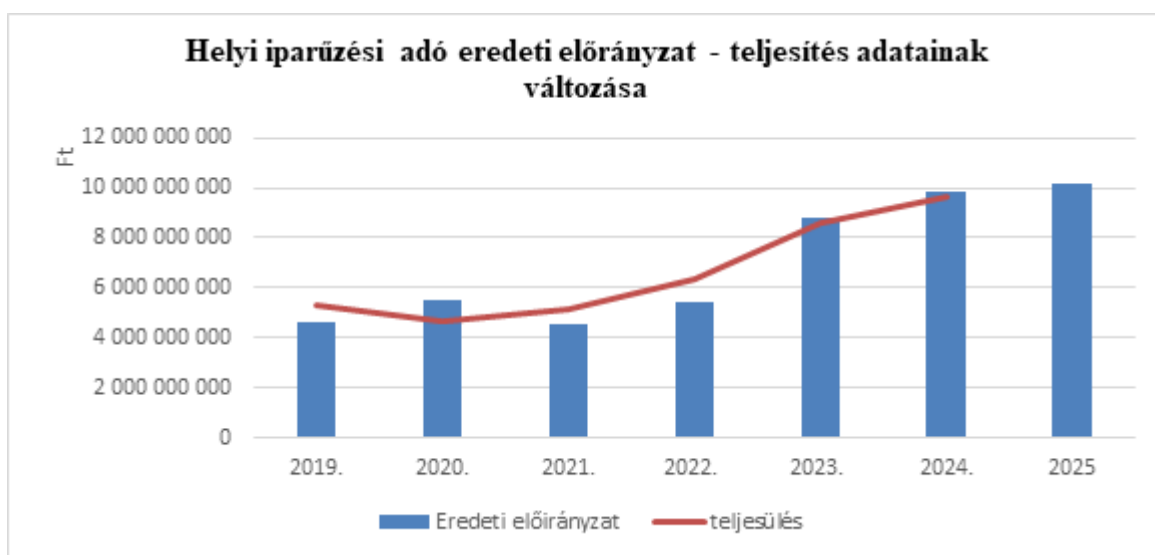
A helyi adóbevételek kulcsfontosságúak a Józsefvárosi Önkormányzat gazdasági önállóságának biztosításában, különösen az állam fokozatos kivonulása mellett. Ide tartoznak például az iparűzési adó, az ingatlanadó, az idegenforgalmi adó és más kommunális adók, amelyek a helyi gazdaság aktivitásán alapulnak. Az iparűzési adó mintegy 8,8–10,2 milliárd forint közötti nagyságrendet képvisel 2024 és 2025 között; ez egy osztott adó Budapesten, amelyet a Fővárosi Önkormányzat és a kerületek a forrásmegosztási törvény alapján osztanak meg, és Józsefvárosban 2%-os kulccsal kerül

kivetésre a vállalkozások nettó árbevétele után, lekövetve a gazdasági aktivitást. Az új jogszabályi környezetben jelentős kockázatot jelent, hogy az adó növekedéséből be kell fizetni a Területfejlesztési Alapba, amennyiben az meghaladja a szolidaritási hozzájárulás növekedésének mértékét.

Az idegenforgalmi adó 600–850 millió forint közötti nagyságrenddel járul hozzá a közösségi szolgáltatások finanszírozásához. A kommunális adó 95–110 millió forinttal, az építményadó pedig 3,1–4 milliárd forinttal támogatja a közszolgáltatások fenntartását.

Ezek az adóbevételek együttesen több mint 15 milliárd forint nagyságrendű bevételt generálnak, jelentősen erősítve a kerület pénzügyi függetlenségét, és lehetővé téve a gazdasági és társadalmi célok megvalósítását az állam támogatásának csökkenése mellett.

2. ábra Helyi iparűzési adó eredeti előirányzat – teljesítés adatainak változása

Az adók hozzájárulnak a kerület gazdasági önállóságának fenntartásához, amint azt az alábbiakban részletezzük:

- Iparűzési adó: A helyi önkormányzatok legnagyobb saját bevétele, az önálló gazdálkodás alapja. Az adó alanya a gazdasági társaság, az adó tárgya pedig az árbevétel. A gazdasági aktivitás növekedésének mértékével arányosan nő az adóbevétel.
- Építményadó: Az építményadó Józsefvárosban a helyi ingatlanvagyonnal rendelkező természetes és jogi személyekre terjed ki, amelyet az önkormányzat a területén álló építmények után vet ki. A 2025. január 1-jétől hatályos rendelet szerint az adó alapja az építmény hasznos alapterülete és az adó mértéke differenciált, attól függően, hogy az építmény lakó-, kereskedelmi, ipari vagy egyéb célú. Az építményadó sávos rendszert tartalmaz, az adó mértéke az ingatlan méretével progresszívan növekszik, ezáltal a helyi kisvállalkozásokat sokkal

kevésbé terheli. Az adó célja a helyi ingatlanvagyon hasznosításának ösztönzése és a kerület pénzügyi önállóságának támogatása.

- Idegenforgalmi adó: Az idegenforgalmi adó Józsefvárosban a turisztikai tevékenységekhez kapcsolódik, amelyet a kerületben megszálló, 18 év feletti természetes személyek után szednek a szálláshely-szolgáltatók bevonásával. A 2025. január 1-jétől hatályos rendelet alapján az adó mértéke személyenként és éjszakánként 500 forint, azzal a céllal, hogy a turizmusból származó bevételekkel támogassa a kerület gazdasági és infrastrukturális fejlesztéseit, miközben figyelembe veszi a helyi turisztikai vonzerőt.
- Telekadó: A telekadó Józsefvárosban a telek tulajdonjogával rendelkező természetes és jogi személyekre vonatkozik, amelyet az önkormányzat a területén lévő beépítetlen telkek után vet ki. A 2025. január 1-jétől hatályos rendelet szerint az adó alapja a telek nagysága és forgalmi értéke, az adó mértéke egységes, leszámítva a meghatározott mentességeket.
- Kommunális adó: A kommunális adó Józsefvárosban a helyi magánszemélyekre terjed ki, amelyet az önkormányzat a közszolgáltatások finanszírozására vet ki. A 2025. január 1-jétől hatályos rendelet szerint az adó mértéke adótárgyanként egységes, azonban a mentességek miatt a józsefvárosi polgárok túlnyomó többségét nem terheli. Az adó célja a helyi közösségi szolgáltatások fenntartása és a kerület gazdasági önállóságának erősítése.

A Józsefvárosi Önkormányzat a gazdasági program időtartama alatt a fenti adónemeket a kedvezményekkel és a szerkezetükkel együtt – feltételezve a jogszabályi környezet állandóságát - fenntartja. Az adók mértékét évente, a jogszabályban megállapított mértékig valorizálja.

Az Önkormányzat vagyona

Józsefváros vagyongazdálkodása a kerület gazdasági stabilitásának és fenntartható fejlődésének kulcsfontosságú eszköze, összhangban a 2022-2029-es Vagyongazdálkodási Tervvel, amelynek elsődleges célja a vagyonvesztés elkerülése, a vagyon értékének megőrzése és a közösségi érdekek szolgálata. Az Önkormányzat célja, hogy a kerület vagyonát hatékonyan és átláthatóan kezelje, biztosítva annak hosszú távú fenntarthatóságát és a közösség javára történő hasznosítását.

Az Önkormányzat a vagyongazdálkodási tervben meghatározott módon a vagyonelemeit kategorizálja, és az egyes kategóriákhoz akciókat rendel. Az Önkormányzat a vagyonával való rendelkezésekor a gazdaságossági szempontok mellett társadalmi szempontok, célok teljesülését is vizsgálja.

A vagyongazdálkodás fókusza az alábbi vagyoni kategóriák mentén kerül meghatározásra:

- önkormányzati bérházak
- önkormányzati lakások
- nem lakáscélú helyiségek
- telkek
- korlátozottan forgalomképes vagyon (intézmények által használt, a közfeladat ellátásához szükséges vagyonelemek)
- forgalomképtelen vagyon

Az egyes vagyonelemek közép- és hosszútávú hasznosítási céljait és lehetőségeit a Vagyongazdálkodási Terv tartalmazza.

Józsefváros helye a magyar gazdaságban

Magyarország makrogazdasági helyzete 2025 elején összetett képet mutat: miközben a gazdasági kilábalás és a stabilitás jelei láthatók, továbbra is kihívásokkal szembesül az ország. A 2024-es év végén a GDP-növekedés az IV. negyedévben (Q4) a KSH adatai szerint 0,4%-os volt a nyers adatok szerint, az előző év azonos időszakához képest, míg a szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint 0,2%-kal nőtt, véget vetve a technikai recesszióknak.

Az éves GDP-növekedés 2024-ben a nyers adatok szerint 0,5%, a kiigazított adatok szerint pedig 0,6% volt, elsősorban a csökkenő kamatlábak, a javuló fogyasztói költés és az exportorientált szektorok, különösen az autóipar és a technológiai ágazatok enyhe fellendülése miatt. Az infláció 2024 végére 4-5% körül stabilizálódott, miután a korábbi magas, 17,5%-os csúcst (2023-ban) követően a monetáris politika szigorítása és az energiaárak csökkenése enyhítette a nyomást. Azonban a költségvetési hiány továbbra is magas, 2024-ben 4,5–5% körül mozgott, ami meghaladja az EU 3%-os célját, és a közadósság - GDP arány 64–65% körül áll, lassú konszolidációval 2025-re. A forint árfolyama ingadozó maradt, részben a geopolitikai bizonytalanságok (pl. ukrajnai háború) és az EU-alapok kifizetéséhez szükséges feltételek nem teljesítése miatt, amelyek továbbra is kockázatot jelentenek a magyar gazdaságra. A digitalizáció és a zöld átállás előrehaladása, valamint az EU-s források hatékony felhasználása kulcsfontosságú lehet a hosszú távú növekedés szempontjából, de a beruházások visszafogottsága és a külső kereslet gyengesége, különösen Németország lassú gazdasági teljesítménye, korlátozza a potenciált.

Ebben a kontextusban Józsefváros, mint Budapest egyik dinamikusan fejlődő kerülete, fontos szerepet játszik a magyar gazdaságban, hozzájárulva a főváros gazdasági teljesítményéhez és az ország fejlődési célkitűzéseinek eléréséhez. A kerület gazdasági jelentősége a belvárosi elhelyezkedésből, a turisztikai és kulturális vonzerejéből, valamint a helyi vállalkozások és rehabilitációs projektek dinamikus fejlődéséből fakad, amelyek növelik a foglalkoztatást és a GDP-hez való hozzájárulást. A 2022-es népszámlálási

adatok és a KSH regionális statisztikái szerint Józsefvárosban a foglalkoztatottak száma 40 610 fő, ami a kerület lakosságának 58%-át teszi ki, támogatva a fővárosi és magyar munkaerőpiacot. A KSH adatai alapján Budapest egy főre jutó bruttó hazai terméke (GDP) 2023-ban elérte a 14,8 millió forintot, ami jóval meghaladja az országos átlagot (5,6 millió forint), és ez a magas gazdasági teljesítmény részben Józsefvárosra is érvényes, figyelembe véve a kerület turisztikai, oktatási és ingatlanfejlesztési aktivitását.

A kerületben működő egyetemek, mint például az Óbudai Egyetem, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, a Semmelweis Egyetem, valamint más felsőoktatási intézmények kisebb egységei jelentős gazdasági multiplikátor-hatást gyakorolnak a helyi gazdaságra. Kutosz (2013) tanulmánya szerint egy hasonló méretű magyarországi felsőoktatási intézmény hatása meghaladhatja az évi 3 milliárd forintot, ami a helyi GDP körülbelül 1%-át és a városi költségvetés jelentős részét teheti ki, ösztönözve a szolgáltatások, kereskedelem és ingatlanpiac fejlődését. A helyi szolgáltató szektor és vendéglátás szintén kulcsfontosságú szerepet játszik Józsefváros gazdasági súlyában. A kerületben működő kávézók, éttermek, valamint kulturális és szociális szolgáltatások (pl. Nemzeti Múzeum környéke) vonzzák a lakosságot és a turistákat, növelve a helyi fogyasztást és foglalkoztatást. A szolgáltatások és vendéglátás együttesen a kerület GDP-jének jelentős részét adják, becslések szerint a fővárosi szolgáltató szektor 57,2%-os GDP-hozzájárulása mellett Józsefvárosban is kiemelkedő a szerepük, különösen a turizmus és a kulturális programok révén, amelyek évente több százezer látogatót vonzanak.

Az ingatlanfejlesztések, különösen a Corvin-negyed modern lakó- és irodakomplexumai, tovább erősítik a kerület gazdasági vonzerejét, növelve az ingatlanpiaci értéket, a helyi kereskedelmet és a munkahelyteremtést. A fejlesztések, amelyek magukban foglalják az irodaházakat, lakásokat és kereskedelmi egységeket, hozzájárulnak a magyar ingatlanpiac növekedéséhez, amelynek volumenét 2024–2029 között 4,55%-os éves növekedésre becsülik, elsősorban a külföldi beruházások és a zöld fejlesztések miatt. Összességében Józsefváros gazdasági aktivitása nemcsak a helyi, hanem a fővárosi és országos szintű gazdasági célokat is támogatja, különösen a fenntarthatóság, az innováció és a foglalkoztatás területén, összhangban a magyar gazdaság exportorientált és EU-s forrásokra támaszkodó stratégiájával. A kerület hozzájárulása a magyar GDP-hez a turizmus, a szolgáltatások és az ingatlanpiac révén jelentős, miközben a felsőoktatási intézmények és a rehabilitációs projektek hosszú távú gazdasági stabilitást és növekedést biztosítanak, a globális és regionális gazdasági kihívások ellenére is.

Megjegyzések

- **Hivatkozás: A Kotosz, B. (2013) tanulmányt „The Local Economic Impact of Higher Education Institutions in Hungary” címmel hivatkoztam, amely a felsőoktatási intézmények magyarországi helyi gazdasági hatásait vizsgálja**

Helyi gazdaság élénkítése

Józsefváros a helyi vállalkozások és kezdeményezések támogatásával virágzó gazdasági központtá válik, összhangban a polgármester választási programjával. Az Önkormányzat célja, hogy a kerületben működő kis- és középvállalkozásokat, valamint szociális vállalkozásokat támogassa, elősegítve a foglalkoztatást, a fenntarthatóságot, a gazdasági stabilitást és más társadalmi célok elérését.

A képviselő-testület 2024 novemberében döntött arról, hogy évente legalább 50 millió forint értékű pályázati lehetőséget biztosít az önkormányzat a helyi vállalkozásoknak, ezzel támogatva a vállalkozásokat, ösztönözve a zöld innovációt és a kisvállalkozások hatékonyságnövelését.

A helyiséggazdálkodási koncepció, amelyet a képviselő-testület 2023 februárjában fogadott el, szintén kulcsfontosságú szerepet játszik a helyi gazdaság élénkítésében, olcsó üzlethelyiségek biztosításával a vállalkozások számára. A koncepció (Baross terv) átláthatóbbá és ügyfélbaráttá teszi az önkormányzati helyiségek bérbeadását, egyszerűsített ügyintézési folyamatokat biztosít, és más jó gyakorlatokra épít annak érdekében, hogy vonzóbbá tegye a kerületet a vállalkozók számára, különösen a nehezen kiadható helyiségek hasznosításával (pl. pincehelyiségek, udvari helyiségek). Ez nemcsak a helyi gazdaságot erősíti, hanem hozzájárul a belváros élhetőségének javításához. Az üzlethelyiségek kihasználása win-win helyzet, az önkormányzatnak a vagyona hozamot termel, míg a vállalkozások teret kapnak a fejlődéshez.

Józsefváros stratégiai partnerségre törekszik az itt működő egyetemekkel, célként kitűzve az egyetemeken létrejövő spin-off vállalkozások Józsefvárosban történő megtelepedését, ezzel támogatva a gazdasági innovációt és a helyi foglalkoztatást.

Célkitűzés a Teleki téri piac fejlődése, a piacra jutási küszöbök csökkentése és lehetőség biztosítása a kisvállalkozóknak termékeik értékesítésére.

A közterületi fejlesztéseket és a gazdaság fejlődését egységben kezeljük, a felújított közterületeken új lehetőségeket teremtve a vállalkozásoknak, tematikus helységbérleti pályázatokkal vagy kültéri kereskedelmi egységek kialakításával, amelyek további gazdasági aktivitást generálnak.

Élhető környezet

Józsefváros a fenntartható és élhető környezet kialakításával biztosítja a kerület hosszú távú fejlődését, összhangban Pikó András 2024-es választási programjával, amely a

„közös és zöld tereink” és a lakosság életminőségének javítása célkitűzéseire fókuszál. Az Önkormányzat célja, hogy a kerület közterületeit, zöldfelületeitegy fenntartható városi környezet irányába fejlessze biztosítva a stresszmentesebb mindennapi élethez szükséges közösségi teret és környezeti minőséget a lakosság számára. Így a következő években is közelebb kerülhet Józsefváros egy reziliens, ellenállóbb városrész felé, ami könnyebben megküzd az előttünk álló környezeti és társadalmi kihívásokkal.

Az Önkormányzat új közösségi terek létrejöttével, a mindennapi autózásnak alternatívát nyújtó közlekedési eszközök segítségével, a közterek zöldítésével és fásításával, a zöldfelületek bővítésével, a hulladékkezelés javításával, valamint olyan környezettudatos megoldásokkal, mint a csapadékvíz-elvezetés és a napenergia hasznosításának támogatása, érdemben tudja javítani a kerület élhetőségét és környezeti minőségét.

A SECAP (Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv, 2022) alapján az Önkormányzat célul tűzi ki a szén-dioxid-kibocsátás 40%-os csökkentését 2030-ra az 1990-es bázisévhez képest, az energiahatékonyság növelését (pl. középületek felújítása, fűtőkorszerűsítés), valamint a megújuló energiaforrások arányának növelését (pl. napenergia, geotermikus energia). A Klímastratégia (Józsefvárosi Önkormányzat, 2022) és a SECAP alapján az Önkormányzat célul tűzi ki a klímaváltozás kihívásainak kezelését, például az árnyékolás növelését, a biológiai sokféleség védelmét, a zöld infrastruktúra kiépítését, és a lakosság klímatudatosságának erősítését, hogy a kerület alkalmazkodjon a klímaváltozás hatásaihoz és csökkentse környezeti lábnyomát.

Mobilitás és közlekedés

Józsefváros közlekedési infrastruktúrája fenntartható és hatékony rendszerré alakul, amely támogatja a gazdasági aktivitást és a lakosság életminőségét, összhangban Pikó András 2024-es választási programjával. Az Önkormányzat célja, hogy a kerületben a gyalogos, kerékpáros és közösségi közlekedési lehetőségeket részesítse előnyben, csökkentve a motorizált közlekedés környezeti terheit. A Pikó-program alapján az Önkormányzat célul tűzi ki a kerékpáros infrastruktúra bővítését, például új kerékpáros útvonalak biztosításával és a kerékpártárolók, mikromobilitási pontok számának további növelésével, valamint a közösségi közlekedéshez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztését a kerület frekvenciált pontjain, hogy a lakosok számára könnyebb legyen a fenntartható közlekedési módok választása.

A Józsefvárosi Mobilitási Charta szellemében az Önkormányzat célja a fenntartható városi mobilitás előmozdítása a közlekedési módok közötti egyensúly megteremtése, a közterületek gyalogosbarát és akadálymentes átalakításának és a közösségi közlekedés elérhetőségének fókuszával, hogy a kerület minden lakosa számára biztonságos és kényelmes közlekedési lehetőségeket biztosítson. A Józsefvárosi Parkolási Stratégia

keretében az Önkormányzat célul tűzi ki a parkolási rendszer átláthatóbbá tételét, a parkolási zónák optimalizálását, és a zöld parkolási megoldások (pl. okos rendszerek és elektromos töltőállomások) bevezetését, hogy csökkentse a parkolás és gépjárművek okozta környezeti terhelést és támogassa a zöldebb közlekedést.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS, 2020) alapján az Önkormányzat célja, hogy a negyedek hasonló súllyal jelenjenek meg a fejlesztési prioritások, elképzelések során az akcióterületeken túl is (pl. Orczy Negyed, Palotanegyed, jelentős közösségi közlekedési csomópontok). Az Önkormányzat célul tűzi ki a közlekedési fejlesztések szinergiáját a gazdasági és társadalmi célokkal, hogy a mobilitási fejlesztések érdemben hozzájáruljanak a kerület élhetőségéhez és gazdasági vonzerejéhez.

Lakhatás

A polgármesteri program egyik leghangsúlyosabb eleme a lakhatási válság kezelése. A lakhatás szakpolitikákon átívelő kérdés – alapját jelenti a kerület politikai közösségének és a helyi gazdaságnak is.

Az Önkormányzat célja, hogy a kerület lakásállományát korszerűsítse, támogassa a szociálisan rászoruló családok lakhatását, és javítsa a lakhatási körülményeket a lakosság széles körében. A lakásgazdálkodási terv (2025) alapján az Önkormányzat prioritásként kezeli az önkormányzati bérlakások felújítását, különös tekintettel a rossz állapotú épületek rehabilitációjára. Az Önkormányzat célja továbbá a lakásgazdálkodási rendszer átláthatóbbá tétele, a bérlői igények figyelembevétele, és a megfizethető lakhatási lehetőségek bővítése, különösen a fiatalok, családok és hátrányos helyzetű csoportok számára, például átmeneti lakások (pl. Családok Átmeneti Otthona, LÉLEK program kiléptető lakások) biztosításával. A terv emellett új lakások létesítését, bontásokat, elidegenítéseket és bérbeadásokat is magában foglal, célul tűzve ki a társadalmi diverzitás fenntartását és a kerületrészek közötti szakadék csökkentését a szegények kiszorítása helyett az életkörülményeik javításával.

Az Önkormányzat tulajdonában jelenleg 3825 lakás van. Kétharmaduk önkormányzati bérházban található, egyharmaduk társasházi lakás. A lakások átlagos alapterülete alacsony; az önkormányzati bérházakban található lakások közel háromnegyede (71%), míg a társasházi lakásoknak 57%-a egyszobás. A lakások 20%-a komfort nélküli vagy szükséglakás. Magas a rossz műszaki állapotú lakások aránya: a romos és felújítandó kategóriákba tartozik a lakások 29%-a. A Józsefvárosi Lakhatási Program célja az üres lakások arányának csökkentése, a lakások és a bérházak állagjavítása. A program elengedhetetlen része a gazdaságosan már nem felújítható épületek bontása – az

Önkormányzat alapelve, hogy a bérház- és bérlakásállomány értékesítéséből származó bevétel nagy részét bérház- és bérlakásfejlesztésre fordítjuk. Az épületkiürítések és a lakásfelújítások ezen túl is szorosan összefüggenek, hiszen az Önkormányzat a bontandó épületek lakóinak felújított cserelakást biztosít korábbi bérleményük helyett.

A lakhatási program fontos része a társasházak támogatása. Az Önkormányzat társasházi támogatási pályázati rendszert tart fent, valamint a költségvetési fedezet elérhetőségének függvényében támogatást nyújt az életveszélyes helyzetek elhárításához. Az Önkormányzat folyamatosan monitorozza a társasházi pályázati rendszer működését, ennek köszönhetően a társasházi, valamint a közszükségleti igényekre reflektálva alakítja a pályázatok számát és feltételrendszerét.

A Józsefvárosi Önkormányzat az öt éves pilot időszak alatt mindenképpen fenntartja a Józsefvárosi Lakásügynökséget, az inkubációs időszak elteltével a Polgármesteri Hivatal keretein belül. A Lakásügynökség összekapcsolja a magánpiaci kínálatot az Önkormányzat által adott biztonsággal és garanciarendszerrel, valamint lehetővé teszi a méltó lakhatást a piaci árszínvonal alatt.

Szociális szolgáltatások

Józsefváros szociális szolgáltatásainak fejlesztése a kerület lakosságának támogatására és jólétére irányul, összhangban Pikó András 2024-es választási programjával, amely a szociális igazságosságot és a rászorulóknak segítségét kiemelt célként kezeli. Az Önkormányzat arra törekszik, hogy a szociális szolgáltatások hozzáférhetőségét és minőségét javítsa, különös tekintettel a hátrányos helyzetű családokra, idősekre, fiatalokra és a szociális válságban élőkre. A Pikó-program alapján az Önkormányzat célul tűzi ki a szociális ellátórendszer erősítését, például a családok átmeneti otthonainak fenntartását, a krízisellátás bővítését, valamint a szociális bérlakások biztosítását a rászorulóknak számára, összhangban a lakhatási válság kezelésére irányuló törekvésekkel.

A pénzbeli szociális támogatások központi eleme a lakhatási támogatás, amelyet az Önkormányzat hosszú távon fent kíván tartani. A lakhatási támogatás a jóléti államok egyik leggyakrabban alkalmazott lakáspolitikai eszköze: célja a lakhatás megfizethetőségének javítása, de általános jövedelem-kiegészítő támogatásnak is tekinthető, hiszen hozzájárul ahhoz, hogy a lakhatási költségek megfizetése után megfelelő mennyiségű jövedelme maradjon a háztartásnak az egyéb kiadásaira. A támogatás egy bizonyos összegig kipótolja az elismert lakásköltségek és a háztartás jövedelmének meghatározott hányada közötti különbséget.

A bajba került bérlők számára kiterjedt hátralékkezelési-támogatási rendszert tart fenn az Önkormányzat, amelynek célja a hajléktalanná válás megelőzése. Az eseti pénzügyi nehézségek áthidalására az Önkormányzat rendkívüli települési támogatást biztosít.

Az Önkormányzat hosszú távon fenn kívánja tartani a Bursa Hungarica ösztöndíj helyi kiegészítését.

A Józsefvárosi szociális támogatások és szolgáltatások részletes leírását, valamint a végrehajtandó intézkedéseket a Józsefvárosi Esélyegyenlőségi program tartalmazza.

Munkaerőpiac és oktatás

Józsefvárosban a munkaerőpiac és az oktatás fejlesztése a kerület gazdasági versenyképességének és a lakosság jólétének alapja, összhangban Pikó András 2024-es választási programjával, amely az oktatás fejlesztését és a munkaerőpiaci integrációt helyezi középpontba. Az Önkormányzat célja, hogy a kerület lakói korszerű oktatásban részesüljenek, amely felkészíti őket a munkaerőpiaci kihívásokra, különös tekintettel a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációjára. Mivel az iskolák nem az Önkormányzat fenntartásában vannak, hanem állami vagy egyházi fenntartásúak (pl. a tankerületi központok vagy egyházi intézmények irányítása alatt), az Önkormányzat célja a Tankerülettel és az oktatási intézményekkel való együttműködés erősítése, például a Befogadó Óvodák program folytatásával és a deszegregáció előmozdításával, hogy az óvodai és iskolai környezet minden gyermek számára egyenlő esélyeket biztosítson.

A Gyerekbarát Józsefváros program keretében az Önkormányzat célul tűzi ki a gyermekek és fiatalok életminőségének javítását, amely a Gyerekbarát Józsefváros Koncepció (2022) alapján a biztonságos környezet megteremtésére, az egészségfejlesztésre, az oktatási esélyegyenlőségre és a közösségi részvételre fókuszál. A program kiemelt eleme a gyermekrészvételi költségvetés, amely lehetőséget ad a fiataloknak, hogy javaslatokat tegyenek és szavazzanak a számukra fontos projektekről, például játszóterek, közösségi terek vagy iskolai programok fejlesztésére, ezzel erősítve a demokratikus nevelést. A koncepció szerint az Önkormányzat célul tűzi ki a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatását, például a Biztos Kezdet Gyerekházak és tanodák támogatásával, a korai iskolaelhagyás csökkentését, valamint a gyermekek testi és lelki egészségének védelmét, például egészségügyi szűrőprogramokkal és biztonságos közterületek kialakításával. A program emellett célul tűzi ki a szülők bevonását a gyermekek nevelésébe és a közösségi döntéshozatalba, hogy a kerület minden gyermeke számára támogató környezetet teremtsen.

Az Önkormányzat elismeri a kerületben működő kiváló gimnáziumokat, mint a Trefort Ágoston Gyakorló Gimnázium és a Fazekas Mihály Gimnázium, amelyek magas színvonalú oktatást biztosítanak, és vonzó lehetőséget kínálnak a kerületben és a kerületen kívül élő családok számára. Az Önkormányzat célja, hogy együttműködjön ezekkel az intézményekkel, például közösségi programok szervezésével vagy a hátrányos helyzetű diákok számára nyújtott támogatásokkal, hogy a magas színvonalú oktatás

minél több helyi fiatal számára elérhető legyen. Az Önkormányzat célul tűzi ki a soft skillek (pl. kommunikáció, csapatmunka) fejlesztését célzó programok támogatását közösségi terekben, valamint a digitális kompetenciák erősítését, hogy a fiatalok jobban megfeleljenek a modern munkaerőpiaci elvárásoknak.

Az Önkormányzat célja a munkaerőpiac élénkítése a foglalkoztatási lehetőségek bővítésével és a helyi igényekhez igazodó képzések biztosításával, különösen a szociálisan hátrányos helyzetű csoportok számára. A kerületben a foglalkoztatottak aránya 58%, de a munkanélküliségi ráta a 15–24 éves korosztályban 7–8%, ami célzott beavatkozásokat igényel. Az Önkormányzat célul tűzi ki a szakképzés modernizálását és a helyi vállalkozásokkal való együttműködést, hogy a képzések illeszkedjenek a kerület gazdasági igényeihez, például a turizmus, szolgáltatások és kulturális szektor területén, valamint a hátrányos helyzetű csoportok (pl. roma lakosság, alacsony végzettségűek) munkaerőpiaci esélyeinek javítását célzott képzésekkel és mentorprogramokkal.

Turizmus és kultúra

Józsefváros kulturális értékei és turisztikai kínálata a helyi gazdaság egyik fő hajtóerejévé válik, összhangban Pikó András 2024-es választási programjával, amely a kultúra és turizmus fejlesztését, valamint a helyi identitás erősítését hangsúlyozza. Az Önkormányzat célja, hogy a kerület kulturális sokféleségét és történelmi örökségét (pl. Palotanegyed, Nemzeti Múzeum) turisztikai vonzerővé alakítsa, miközben támogatja a helyi közösségek kulturális részvételét. A Pikó-program alapján az Önkormányzat célul tűzi ki a kulturális intézmények fejlesztését, a helyi művészek és alkotók támogatását, valamint a turisztikai infrastruktúra bővítését, hogy a kerület vonzóbbá váljon a látogatók számára.

Az Önkormányzat célja továbbá a Közművelődési Konceptió (2023-2030) szellemében a közösségi művelődés erősítése, amely a kulturális sokféleséget, az egyenlő hozzáférést és a józsefvárosi identitás megőrzését helyezi középpontba. A koncepció alapján az Önkormányzat célul tűzi ki a kulturális programok (pl. fesztiválok, kiállítások) szervezését, a közművelődési intézmények hálózatának fejlesztését, valamint a digitális eszközök használatának növelését a kultúrához való hozzáférés javítása érdekében. A turizmus fejlesztésében az Önkormányzat célul tűzi ki a fenntartható turizmus előmozdítását, a helyi vállalkozások bevonását, és a kulturális örökség védelmét, hogy a turizmus gazdasági előnyeit a lakosság javára fordítsa.

Ügyfélbarát működés, digitalizáció és innováció

Az Önkormányzat elkötelezett az ügyfélbarát működés mellett az önkormányzati intézményrendszer minden szintjén. A polgármesteri programban megfogalmazott cél az Önkormányzat célkitűzése is egyben: 2030-ra a Józsefvárosi Önkormányzat legyen Budapest leginkább ügyfélbarát önkormányzata, ahol a polgárok kiszámítható és érthető folyamatok mentén intézhetik ügyeiket.

Az ügyfélbarát működés alapfeltétele az ügyfélelégedett mérése minden területen (ideértve a szociális, lakhatás szolgáltatásokat és az ügyintézés), valamint az önkormányzat és intézményeinek digitális transzformációjának gyorsítása. A szűkülő állami finanszírozás miatt az önkormányzat számára elengedhetetlen, hogy kihasználja a technológiai fejlődés által létrejött hatékonysági tartalékot annak érdekében, hogy az önkormányzat munkatársai minél inkább az emberekre tudjanak fókuszálni.

Az Önkormányzat törekszik arra, hogy digitális fejlesztéseit költséghatékonyan és egységesen vezesse be, a fejlesztéseket a polgárok és az ügyfelek élménye és igénye vezérelje a technológiai-hivatali szempontok helyett.

Közösségi részvétel

Józsefvárosban a közösségi részvétel erősíti a demokráciát és a helyi döntéshozatalt, összhangban Pikó András 2024-es választási programjával, amely a lakosok aktív bevonását és a transzparens önkormányzatiságot kiemelt célként kezeli. Az Önkormányzat célja, hogy a kerület lakossága aktívan részt vegyen a gazdasági és társadalmi döntésekben, biztosítva, hogy a fejlesztések és szolgáltatások a közösségi igényekre épüljenek. A program alapján az Önkormányzat célul tűzi ki a részvételi költségvetés folytatását, amely lehetőséget biztosít a lakosok számára, hogy közvetlenül döntsenek az önkormányzati források egy részének felhasználásáról, elősegítve a helyi kezdeményezések megvalósulását.

Az Önkormányzat célja továbbá az átláthatóság és a nyílt kommunikáció erősítése, például lakossági fórumok és konzultációk rendszeres szervezésével, valamint a döntéshozatali folyamatokba való bevonással. A program hangsúlyozza a civilek és helyi szervezetek szerepét a közösségi tervezésben, célul tűzve ki, hogy a kerület lakói számára biztosítsa a véleménynyilvánítás és részvétel lehetőségét, ezzel támogatva a közösségi kohéziót és a kerület hosszú távú fejlődését.